

بسم الله الرحمن الرحيم

تکفا

و سعی کردند با برنامه‌ریزی و شناخت فرصت‌ها و تهدیدها به گونه‌ای واقع‌بینانه در این مسیر گام بردارند. آنان به خوبی دریافته‌اند که پرداختن به "فناوری اطلاعات و ارتباطات"^۱ و داشتن برنامه‌ای راهبردی می‌تواند برای آنان ارمغان‌های بسیار داشته باشد که به دو مورد مهم اشاره می‌شود:

۱. رشد و توسعه اقتصادی

واقعیت این است که در دنیای نوین، عامل اصلی تولید که بیشترین سهم را از آن خود کرده است، سرمایه و مواد اولیه نیست، بلکه اطلاعات است. اگر در سال ۱۹۲۰، ۸۰ درصد درآمد حاصل از تولید اتومبیل، از آن صاحبان سرمایه و نیروی کار می‌شد؛ ولی اکنون در تولید تراشه‌های نیمه‌هادی بیش از ۸۵ درصد از سود به دست آمده به صاحبان اطلاعات می‌رسد و کمتر از ۱۵ درصد به صاحبان مواد خام، انرژی، ابزارها و تأسیسات تعلق می‌گیرد. پیش‌بینی می‌شود که حوزه ارتباطات و رسانه‌های جدید ۷۰ درصد تولید ناخالص ملی را در دهه آینده به خود اختصاص دهد.

نشریه تایم امریکا در شماره ۲۲ سپتامبر ۱۹۹۷ در نگاهی سالانه به پنجاه پیشتاز دنیای دیجیتال نام مهاتیر محمد را در کنار افرادی چون بیل گیتس نشاندهنده فراست مهاتیر و همکاری‌اش توانسته است ملتی را که به قول خودش در بالای درخت‌ها زندگی می‌کردند زمینی، و لابد دیجیتالی! کند.

این نگاه سالانه تایم فقط ۵ سال از زمانی فاصله داشت که ال‌گور معاون کلinton با استفاده از فرهنگ راه‌سازی که از پدرش به ارث برده بود، لزوم ایجاد بزرگراه‌های اطلاعات را، در مبارزات انتخاباتی مطرح کرد و گفت: اگر در دهه‌های گذشته به کمک بزرگراه‌های معمولی امریکا را صنعتی کردیم اکنون جامعه جدید نیاز به بزرگراه‌هایی برای جابجایی اطلاعات دارد تا دنیا را دگرگون کند.

شاید در آن زمان آنان نمی‌توانستند سرعت گسترش این بزرگراه‌ها را حدس بزنند، اما عملاً این پدیده نوین چنان رشدی تصاعدی را در پیش گرفته است که هیچ یک از فناوری‌های پیشین چنین سرعت گسترشی را نداشته‌اند.

بسیاری از کشورها با هوشمندی و فراست دولتمردانشان به اهمیت این فناوری نوین واقف شدند

۲. افزایش دانایی اجتماعی

فناوری اطلاعات می‌تواند زمینه جریان آزاد اطلاعات را به‌طور گسترده‌ای در همه سطوح جامعه فراهم آورد. این جریان آزاد می‌تواند علاوه بر افزایش علم، سطح دانایی را نیز ارتقا بخشد. واقعیت این است که افزایش علم در جوامع، منجر به افزایش سطح دانایی نمی‌شود. افزایش دانایی در سایه تضارب افکار و تعامل بدون محدودیت اندیشه‌ها حاصل می‌شود. فناوری اطلاعات می‌تواند به بهترین شکل این زمینه را فراهم آورد. افزایش دانایی جامعه است که هم‌افزایی^۱ را افزایش می‌دهد و همکاری گروهی را برای رشدی سریع و خارج از محدودیت زمان پدید می‌آورد و ساختار حکومت‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهد. ظهور اصطلاحاتی نظیر دمکراسی دیجیتالی، دولت دیجیتالی و... مؤید این نظر است.

فناوری ارتباطات و اطلاعات فرصتی تاریخی را به‌ویژه برای جوامع در حال توسعه پدید آورده است که با خیزشی روشمند زمان را در نوردند و به دوران نوین گام بگذارند. بدیهی است که غفلت و کوتاهی در پرداختن به این مقوله موجب تثبیت عقب ماندگی و خسران تاریخی می‌شود. گرچه به نظر می‌آید پرداختن به این مهم الزام دارد و ضرورتی تاریخی است که هیچ ملت هوشمندی نمی‌تواند از آن گریز داشته باشد.

یکی از ملاک‌های تقسیم‌بندی کشورها به لحاظ فناوری اطلاعات و ارتباطات، داشتن برنامه‌های مدون راهبردی در زمینه فناوری اطلاعات و ارتباطات است. متأسفانه پیش از این کشور ایران به علت نداشتن برنامه مدون جزء پس‌ماندگان محسوب می‌شد. اکنون دبیرخانه شورای عالی اطلاع‌رسانی برنامه توسعه و کاربری فناوری ارتباطات و اطلاعات ایران (تکفا) را ارائه نموده و به تصویب مراجع ذیربط رسانده است.

این برنامه با چشم انداز ایران مقتدر در قرن بیست و یکم، اقتصاد دانایی‌محور با فناوری ارتباطات و

اطلاعات طراحی شده است. این طرح مأموریت خود را به کارگیری فناوری ارتباطات و اطلاعات در تبدیل فرصت‌ها و منابع ملی به ثروت، توانایی و افتخار در راستای توسعه پایدار ملی می‌داند.

اهداف برنامه تکفا به قرار زیر است:

« ارتقای کارایی خدمات، شامل کاهش هزینه و زمان به خصوص در بخش دولتی، برای افزایش رضایت عمومی؛

- تشویق مردم به گسترش مشارکت الکترونیکی برای اداره جامعه و تقویت شفاف‌سازی و اعتمادپذیری فرآیندهای تصمیم‌گیری در همه سطوح اجرایی کشور؛

- تقویت نشر اطلاعات به خصوص در بخش دولتی به عنوان حق ملی مردم؛

- کمک به شکوفایی اقتصادی کشور با استفاده از اقتصاد دیجیتالی و تجارت الکترونیکی؛

- کمک به ایجاد فرصت‌های شغلی ارزش‌افزا؛

- ایجاد زیرساخت‌های نوین برای صدور خدمات و محصولات؛

- گسترش سواد اطلاعاتی و اشاعه فرهنگ و زبان ملی در محیط دیجیتال؛

- دسترسی سریع و ارزان‌تر عموم مردم به ارتباطات و اطلاعات؛

- تقویت همکاری مشترک بین دولت، صنعت، دانشگاه و مراکز خصوصی در راستای ارتقای کارایی عوامل کار و سرمایه؛

- ارتقای آگاهی مدیران بخش دولتی از نقش فناوری ارتباطات و اطلاعات به عنوان عاملی مؤثر در پیشبرد همه سطوح اجتماعی و اقتصادی؛

- اشاعه بهترین شیوه‌های عمل، مبتنی بر فناوری ارتباطات و اطلاعات؛

طرح‌ها در سایه نقدهای روشمند غنی و کامل می‌شوند، اما با توجه به شرایط خاص جامعه ما، شاید مهم‌ترین رسالت حوزه‌های تخصصی را بتوان در دو عمل زیر خلاصه کرد:

– ایجاد ذهنیت مثبت، صحیح و دقیق در دولتمردان درباره اهمیت و ضرورت پرداختن به فناوری اطلاعات و ارتباطات.

– آغاز اجرای طرح و دیدن نتایج ملموس که خود می‌تواند عامل حرکت و توجه عملی بیشتر به آن شود و مسلماً آوردگاه تجربه، خود بر غنای تکفا خواهد افزود.

فریبرز خسروی

– حمایت از گسترش هر چه سریع‌تر بخش خصوصی توانمند و رقابت‌پذیر جهانی؛

– گسترش هر چه سریع‌تر ایجاد و رشد شرکت‌های کوچک و متوسط^۱ با زمینه فناوری اطلاعات و ارتباطات به عنوان هسته‌های اشتغال خلاق؛

– گسترش و تقویت فرهنگ ملی و اسلامی و خط فارسی در محیط دیجیتال».

پس از انتشار این طرح نقدها و نظرهای بسیاری درباره آن منتشر شده است. بسیاری از این نقدها بیشتر حالتی حذفی و منفعلانه را در پیش گرفته و در پی پاک کردن صورت مسئله‌اند. هیچ طرحی کامل نیست و همه